

Höftledsundersökning

En av många viktiga undersökningar vi gör inom barnhälsovården är undersökning av höftlederna. Detta för att tidigt upptäcka tillstånd som obehandlade kan leda till stora handikapp längre fram i livet. Alla barn undersöks en första gång redan på BB men alla fall upptäcks tyvärr varken där eller vid första läkarundersökningen inom BHV. Med inspektion, klinisk undersökning och noggrann anamnes inklusive frågor om hereditet missas dock få barn. Bilaterala höftledsluxationer kan vara svårare att upptäcka och diagnostiseras ibland först när man noterar avvikelser i gångmönster och grovmotorik. Det kan också vara bra att tänka på att barn födda i andra länder inte alltid undersöks

med tanke på höftledinstabilitet och att det då är extra viktigt att undersöka och fråga efter hur barnet står och går.

Om en instabilitet i höftleden upptäcks vid första läkarundersökningen vid 4 v ålder skall barnet remitteras till ortoped för bedömning. Ortopeden skriver sedan vid behov själv remiss för ultraljud som görs gemensamt med radiolog.

Om barnet är 2 månader eller äldre skrivs remiss för röntgen bäcken med frågeställning *normal-utvecklade höfter?* Om avvikande fynd vidare remiss till ortoped.

Mer om undersökning av höftleder hittar du på [Rikshandboken](#).

På gång i Barnhälsovården

Utbildningarna under hösten kommer att genomföras så att fysisk distans kan hållas.

På grund av Covid 19 pandemin har vi beslutat att ställa in BHV-dagen och skjuta den till våren 2021.

Små barns sömn
19/10 kl. 13.30-16.30
Dockanhuset, Växjö
Möjlighet att delta via Skype

Toalettvanor hos små barn
26/11 13.30-16.30
Dockanhuset, Växjö

Barnets rättigheter
10/12 13.00-16.30
Dockanhuset, Växjö

Små barn och sömn

Under hösten erbjuds två seminarium kring sömn. PP-bilderna kommer att läggas på hemsidan. Seminariet planeras att återkomma med jämna intervall så att fler får möjlighet att delta.

TIPS! Läs gärna kapitlet om sömn som nyligen är uppdaterat efter

senaste tillgängliga kunskap på [Rikshandboken](#)

På [vårdgivarwebben](#) finns en PP-presentation med tillhörande diskussionsfrågor som har tagits fram för att kunna användas i föräldragrupper.

ANSVARIGA UTGIVARE

Helena Nyström, Anna Noryd
Barnhälsovårdssamordnare
E-post: helena.nystrom@kronoberg.se
Tel: 0709-84 49 87
E-post: Anna.noryd@kronoberg.se
Tel. 0470-58 65 13

Ida Peterson -Schmidt
Barnhälsovårdsöverläkare
E-post: ida.a.petersson@kronoberg.se
Tel: 0470-58 35 43, 0790-67 51 04

Övergång till elevhälsan

Tiden går fort och som vi redan påmint om är det dags att avsluta de barn (födda 2014) som gått över till skolan nu i höst. Det finns flera dokument till er hjälp på barnhälsovårdens [hemsida](#)

Kort sammanfattning av vad som ska göras:

Kolla så att det finns en sammanfattning av barnets hälsa under BVC-tiden under sökordet ”Hälsohistoria”, gjord vid 5-års-besöket.

Lämna ut journaler till skolhälsovården efter deras begäran (alla kommunala skolor i Kronoberg som har Cosmic läser själva). Vi kan alltså vänta tills skolorna hör av sig och då lämna ut kopior på journalen på de barn som de begär journal på. Om du har medgivande att ge muntlig info till skolsköterskan så gör givetvis det om det behövs.

Följande ska avslutas i BHV-journalen snarast efter skolstart:

- *Vårdplanen – IVP/SVP*
- *Vårdåtagandet - Förebyggande hälsovård*
- *Anslutningen i Anslutningsöversikten.*

Dessa ska avslutas absolut senast 31 december annars blir det fel i statistiken som tas 2020-12-31.

Se också över er anslutningsöversikt vad gäller övriga barn, gör en kort anteckning i journalen och ta bort de som inte ska finnas kvar. Tex utflyttade, utvandrade barn osv. Passa också på att gå in i QlikView och rätta amning och rökning så slipper det bli så mycket att korrigera vid årsskiftet. [Manual](#) finns på hemsidan.

Vaccinleverans

Under augusti månad har några leveransförseningar inträffat hos leverantören MSD. I några av fallen handlade det om att Oriola inte hade tillräckligt många kylklampar och vaccinboxar i lager. MSD har tillsammans med Oriola gjort en inventering av de kylklampar och boxar som finns i lagret för att säkra upp dessa volymer men en viktig påminnelse är att mottagaren av vaccinet alltid måste se till att återsända dessa artiklar till Oriola.

Språkfyran

På BVC i Rottne och i Braås har man provat att använda Språkfyran istället för Värmlands-testet vid fyraårsbesöket.

Språkfyran används inom flera regioner i Sverige. Syftet är att hitta de barn som har störst behov av stöd och hjälp i sin språkliga utveckling. Likt tidigare används det när det finns minsta tvekan kring hur barnets språk utvecklas och då i stället för Värmlands-testet. Språkfyran är lätt att administrera och har tydliga normer för remittering till Logoped. Sjuksköterskorna som har provat testet är positiva. Planer finns för att införa Språkfyran på samtliga BVC:er i Kronoberg under 2021. Håll utkik efter mer information!

Distansutbildning i barnhälsovård 15 hp

Inom barnhälsovården har det de senaste åren hänt mycket. Nationellt uppmärksammas barnhälsovården som en av de viktigaste folkhälsoarenorna i Sverige. Där kan vi med hälsofrämjande insatser främja barnets hälsa både nu och på längre sikt. Barnhälsovårdens arbete måste hänga med och utvecklas i takt med samhällsutvecklingen för att behålla det förtroende som finns hos befolkningen.

Nu finns det möjlighet att anmäla sig till en distanskurs i barnhälsovård på 15 högskolepoäng som Blekinge tekniska högskola (BTH) intuitionen för hälsa

erbjuder. Denna kurs vänder sig till både nya och mer erfarna som arbetar med barnhälsovård och som är intresserade av att fördjupa dig inom området. Här finns en [film](#) där Johanna Tell, kursansvarig berättar mer om utbildningen.

Kursen vänder sig till barnsjuksköterskor, distriktssköterskor, psykologer, allmänläkare och barnläkare, samt ST-läkare inom allmän- och barnmedicin som arbetar eller ska börja arbeta inom barnhälsovården.

[BTH:s kurssida](#) med mer information och länk till anmälan.

BHV i Kronoberg under Covid-19 pandemi

Vi kan glädjande nog konstatera att stora delar av barnhälsovårdsprogrammet har kunnat genomföras under pandemins första omvälvande halvår, om än i anpassad form med lokala variationer. Hela vaccinationsprogrammet har kunnat fullföljas.

Prioriteringar kan fortsatt behöva göras men endast där behov finns. Vi skall i största möjliga mån sträva efter att kunna erbjuda alla barn ett fullständigt barnhälsovårdsprogram. Vi ser gärna att föräldragrupper startas upp där möjlighet finns. Vi fortsätter följa folkhälsomyndighetens riktlinjer, dvs endast små grupper med friska individer i lokaler där det finns möjlighet för deltagarna att hålla rekommenderad distans. Att torka rent mellan besöken och att påminna alla deltagare om noggrann handhygien är givetvis också viktigt.

Alla friska vårdnadshavare är välkomna på barnets BHV-besök men vi bör i övrigt fortsatt begränsa antalet medföljande personer inklusive syskon. Det är dock av största vikt att vi säkerställer att besöken för de allra minsta barnen, 0–6 veckor, kan ske enligt plan oberoende av familjens hälsotillstånd. Vad gäller hembesök finns det inga hinder att genomföra dessa om alla i hemmet är friska. Telefonkontakt bör tas inför besöket för att säkerställa detta.

Vi fortsätter som tidigare arbeta enligt basala hygienrutiner och någon övrig skyddsutrustning skall i normalfallet ej behövas. Samma rekommendationer gäller som för

övriga besök inom hälso- och sjukvården.

Resultatet på den enkät som genomfördes i juni 2020, med anledning av Covid-19 effekter på barnhälsovården kan sammanfattas enligt följande. 21 av 32 barnavårdscentraler som finns i Kronoberg besvarade enkäten.

Bemanningen på BVC har inte förändrats på 15 av 21 mottagningar, några har haft minskad bemanning under kortare tid pga. Sjukdom. En BVC har fått utökad bemanning.

På 16 BVC:er har man upplevt mer av och ombokningar pga rädsla och oro för smitta, sjukdom i familjen. En del förändringar har gjorts mest beroende på lokala förutsättningar och då under en begränsad tid.

17 mottagningar har helt ställt in gruppverksamheten, detta enligt då gällande rekommendationer. Några har använt Skype och någon varit utomhus.

7 mottagningar har dragit ner eller helt ställt in hembesök. 4 mottagningar har endast erbjudit en förälder att delta vid besöken. Någon har slagit ihop 4- och 5-månadersbesöken samt 8- och 10-månadersbesöken (enligt den första prioriteringsordningen som rekommenderades i yttersta nödfall). Digitala kontakter har använts endast i liten utsträckning men möjligheten finns om behov skulle uppstå. Mycket har kunnat ske via telefon om inte ett fysiskt möte varit möjligt.

Uppdaterade rekommendationer för barnhälsovården under pandemin finns på [Rikshandboken](#).

Remissbedömning

Under hösten kommer barnkliniken (Barn-och ungdomsmottagningen och Familjehälsan) att testa att ha ett gemensamt, tvärprofessionellt remissbedömningsteam för barn under 6 år.

Teamet kommer att bedöma alla remisser där det finns gemensamma beröringsområden som exempelvis utvecklingsfrågeställningar, ät-och sväljsvårigheter, sömnproblem.

I remissteamet ingår barnläkare, sjukgymnast, logoped och mbhv-psykolog. BHV remitterar på samma sätt som tidigare.

Syftet är att få en sammanhållen bild av remisser till olika verksamheter och professioner, för att se om samordningsvinster som gynnar barn och familj kan identifieras.

Gruppbehandling och föräldrautbildning

Logopeder och mbhv-psykologer inom Familjehälsan erbjuder nu till gruppbehandling och föräldrautbildning igen efter att ha haft uppehåll till följd av Covid 19.

MBHV-psykologerna har tagit fram en föreläsning riktad till nyblivna föräldrar, "Må bra som förälder", vilken har filmats för att kunna göras tillgänglig digitalt senare i höst. Mer information kommer när det är klart.

Små och stora steg tillsammans

Små och stora steg tillsammans är en bok som delas ut till alla barn i Kronoberg där vaccinationer och tillväxt och tider för bokade besök noteras. En mindre revidering har gjorts och ett nytryck kommer att göras under hösten.

I boken finns många korta texter om vad barnet behöver för att må bra och utvecklas till sin fulla

potential efter sina egna förutsättningar.

Syftet är att ge föräldrar kunskap om vad ett litet barn behöver så att de kan ge sitt barn bästa förutsättningar att utvecklas optimalt. Läs gärna igenom boken och använd den genom att hänvisa till de olika ämnen ni pratar om vid hälsobesöken.

Besök på BVC

På 1177.se har texten om besök på BVC uppdaterats. Ett tips är att länka till den från vårdcentralens hemsida om barnhälsovård. Här kan föräldrar läsa om vad som ingår på respektive besök på BVC.

Så fungerar vaccin

På 1177.se finns det information om hur vaccin fungerar. En ny film finns framtagen "Varför ska vi vaccinera oss?" Informationen vänder sig till föräldrar.

Länka gärna till denna information från hemsidor och i sociala medier som finns på vissa BVC:er.

När vårdnadshavare inte tar med barnet till hälsobesök

Barnhälsovården ska erbjuda alla barn 0–6 år regelbundna hälsobesök. När vårdnadshavaren inte tar med barnet till avtalade tider hos hälso- och sjukvården kan det vara ett uttryck för omsorgssvikt. BHV behöver klargöra hur barnet får sin barnhälsovård tillgodosedd. Har barnet kanske flyttat eller bytt till annan BVC? På [Riks-handboken](#) finns brevmallar för uteblivna besök översatta på flera olika språk.

Små barn stora möjligheter

I Skövde har ett samverkansprojekt mellan familjecentral och tandvård lett till förbättrad tandhälsa hos förskolebarn. Du kan ta del av deras utvecklingsarbete på ett digitalt studiebesök som du hittar [här](#). Sprid gärna till era lokala nätverk på familjecentraler och inom tandvård.

Utvecklingsbedömningar

Under våren har mbhv-psykologerna tyvärr inte hunnit genomföra utvecklingsbedömningar på alla barn födda 2014 innan de börjat förskoleklass. De barn med störst behov har prioriteras och övriga har erbjudits ett föräldrasamtal med mbhv-psykolog för att hjälpa familjen vidare.

För att hinna med att göra utvecklingsbedömningar innan 6 års

ålder har det blivit allt mer nödvändigt att hitta och prioritera de barn och familjer som har det största behovet. Känner man sig osäker finns det möjlighet till rådgivning och konsultation med mbhv-psykolog. Telefontid finns tre gånger i veckan.

Handledningsgrupperna återgår nu till att hållas tre tillfällen per termin.

BCG-vaccination

Folkhälsomyndigheten har uppdaterat sina rekommendationer. Alla barn som tillhör riskgrupp för tuberkulos rekommenderas nu BCG-vaccination vid 6 veckors ålder efter att resultat från SCID-screening som ingår i PKU-provet är tillgängligt. Den ändrade tidpunkten förutsätter säkra rutiner för att identifiera barn som kan ha påverkats av immunsupprimerande medicinering under graviditet.

En översyn av rutinerna i Kronoberg pågår. Tills detta är klart erbjuds vaccination vid 6 månader som tidigare. Kompletterande BCG-

vaccination rekommenderades tidigare upp till 18 år men gäller nu endast barn sex år och yngre inskrivna inom barnhälsovården.

En ny lista på riskländer finns länkad från Cosmic. Exempelvis finns inte längre Bosnien med på listan. Barn med ursprung i Syrien skall bedömas individuellt.